

CATALUNYA SOCIAL

Organ d'ACCIO POPULAR

Any XI. Núm. 579

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

3 setembre 1932

Redacció: Portaferrixa, 13 bis
Telèfon 21160 - BARCELONA

PUBLICACIÓ
SETMANAL

Administració: Duran i Bas, 11
Telèfon 17605 - BARCELONA

La vida rural

Cal esguardar atentament la vida rural. Fins ara la nostra pagesia havia estat model en moltes coses, i els homes de ciutat tenien molt per a aprendre-hi, en la vida dels nostres pagesos i treballadors rurals. Les nostres cases de camp florien arreu, netes, polides, endreçades, i els seus estadants eren els conservadors de totes les valors socials. La vida rural constituïa un pòsit de les tradicions dignes de la terra catalana. I la religiositat, l'urc del treball, l'afany per l'estalvi, l'amor a la família i la conservació del patrimoni familiar eren espill i reserva social sempre aprofitables. El camp constituïa, a la llarga, un contrapès als excessos de la ciutat, sempre bullint, sempre lluitant, sempre pertorbadora.

Fa uns quants anys, però, que la vida del camp anava canviant. L'absentisme — sobretot de la guerra ençà, — els vicis dels hereus, la seva manca, d'afecte a tot allò que és tradicional, les seves estades a la ciutat i, com a conseqüència, el desig d'esguardar el patrimoni sols com a font de rendiment cada vegada més fort, donades les noves necessitats de la vida de ciutat a què es lliuraven, havien ja introduït entre les famílies rurals la llavor de discòrdia, de cupiditat, d'afany d'augment de renda, de negoci, i prou. I aquest símptoma feia esgarriar tots els observadors atents a la nostra vida rural.

Com a fruit d'ell, n'hi ha hagut prou amb unes quantes predicacions malastrugues, perquè la foguera de les passions s'encengués i convertís la vida pagesa en vida de rebellió i de lluita.

Encara hi som a temps, però. Són encara més les comarques de Catalunya que no han sofert aquest incendi que no pas les que s'han vist pertorbades per ell. I encara la majoria de les nostres comarques rurals poden ésser redimides dels mals futurs si tots hi posem el seny i el sentit de justícia i de caritat que en altres temps havien estat la nostra característica racial.

Primerament, cal evitar o atenuar l'absentisme dels

propietaris. I per això precisa que la vida al camp sigui agradable i voltada d'aquell mínim d'atencions que avui és patrimoni del món civilitzat. Cal atendre la casa rural; el patrimoni familiar inembargable, el crèdit agrícola, l'organització cooperativa i mutualista en els diferents aspectes de la vida. I cal aplicar al camp les lleis socials que avui defensen la vida de l'obrer de la indústria, en les degudes proporcions.

Segonament, cal que els patrons o amos cada dia siguin menys individualistes — com un temps havien estat — i tractin als seus col·laboradors, no solament amb aquella justícia exigible, sinó amb aquella caritat cristiana que era tradicional a casa nostra quan els obrers camperols semblaven units a la família de l'amo, en les seves alegries i tristesses. Cal que l'amo vegi en el camp la manera de viure seva i la de tots els qui amb ell treballen. Cal, en un mot, saber ésser cristià de nom i de fet.

I ¿qui pot negar que per aquest camí s'arribarien a conservar moltes organitzacions rurals, en la major part de les nostres comarques, avui encara verges de contactes negatius i trasbalsadors?

L'esperit cristià ha d'ésser obra de tots; però més dels de dalt, que tenen major responsabilitat. I el restant, l'imperi de la justícia i de les facilitats per a la vida rural, podria esdevenir tasca magnífica de la Generalitat si els seus homes hi anessin posseïts del veritable esperit de Catalunya. Les institucions de crèdit, la justícia en els contractes, les facilitats per a l'arranjament de les cases, els elements tècnics per als conreus, etc., tot això podria ésser una obra esplèndida que la Generalitat portés a cap amb el mirament consegüent a una de les nostres institucions bàsiques i fonamentals en la vida de la nostra societat. La pagesia avui està malalta, però encara és fàcil de guarir si hi posem tots, però principalment els governants, el nostre esforç i el sentit de la nostra responsabilitat davant les generacions futures.

Crònica del moviment catòlic

Una Església en memòria de Mons. Seipel. — La "Caritas Socialis", obra d'assistència social creada per Monsenyor Seipel ha llançat un manifest demanant a tots els admiradors del gran home públic, que aportin el seu òbol per a l'erecció d'una Església a la seva memòria.

Signen el manifest els arquebisbes i bisbes austríacs, el Canceller austríac en funcions Dollfuss i els ex-Cancellers Buresch i Euder, entre altres.

El President de la República senyor Miklas ha acceptat la Presidència d'Honor del Comitè per a la constitució de la nova Església, en recordança de Mons. Seipel.

El Congrés Catòlic d'Essen. — L'atenció de tot el món catòlic està concentrada en aquests moments en el magne Congrés General d'Essen, que fou inaugurat el passat dia 31 d'agost i acabarà el 5 del corrent.

Sa Eminència el Cardenal-Arquebisbe de Colònia, Carles Josep Schulte, ha dirigit als seus diocessans una càlida invitació per a prendre part en les tasques del Congrés.

Diu que la ciutat d'Essen, pertanyent a l'arxidiòcesi de Colònia, és ja millenària en la fe i en la vida catòlica. Des dels temps més remots, hi foren cultivades, amb esperit religiós, les arts i les ciències. L'ensenyament cristià del poble, mai no hi ha estat negligit. En els temps moderns, Essen ha devingut un centre de colossals indústries. La població, augmentada considerablement, ha conservat íntegrament el tresor de la seva fe. A Essen se celebrà ara fa 26 anys amb gran esplendor un Congrés catòlic d'enorme transcendència. És de creure que l'actual Congrés serà tan fructífer com aquell.

Les assemblees dels catòlics alemanys han assolit, des de la seva primera convocatòria a Magonza, l'any 1848, un extraordinari relleu, que ha anat en augment.

El tema del "Katholikentag" d'Essen és el "Crist a la metròpoli", argument feliçment escollit i d'una gran importància en els nostres dies.

La central radiofònica de la Germània occidental "Westdeutscher Rundfunk" radiarà els principals actes de l'Assemblea.

Entre els assembleistes es compta, com ja saben els nostres lectors, el Secretari General d'ACCIÓ POPULAR, Dr. Antoni Giera.

CATALUNYA SOCIAL publicarà una extensa i interessantíssima informació sobre el magne esdeveniment catòlic que comentem.

De metge a sacerdot. — El dia 26 d'agost propassat va ésser ordenat sacerdot en l'Església de Sant Antoni dels Fra Menors, Fratel Paolo Dotki, prestigiós metge de Bolònia i valerós ex-combatent.

La rellevant personalitat científica de l'ordenat, ha donat a aquest acte un valor admirable d'exemplaritat i al·lisonament.

El Cardenal Arquebisbe pronuncià amb aquest motiu un notable sermó sobre el sacerdoci i sobre l'apostolat de les missions, recordant el bé immens que l'obra dels missioners reporta a l'Església i a la civilització.

La "Görresgesellschaft". — Un altre esdeveniment catòlic de ressò mundial que se celebrarà dintre de poc: l'Assemblea de la "Görresgesellschaft", a Paderborn, la qual tindrà lloc a continuació del Congrés d'Essen.

La "Görresgesellschaft", és una poderosa organització internacional d'intel·lectuals catòlics, amb residència a Alemanya, i constitueix un exemple magnífic de tenacitat i d'esforç estudiós posat a contribució de l'ideal catòlic.

La nostra revista que aspira a donar als seus lectors una visió acurada i al dia del moviment catòlic del món, publicarà també una detallada ressenya d'aquesta Assemblea en la qual prendrà part el nostre Secretari General Dr. Giera.

Entorn de la "Quadragesimo Anno". — Veu's ací un interessant recull de comentaris sobre l'Encíclica "Quadragesimo Anno".

El Bisbe de Saint-Gall, considerant la crisi econòmica, com "la conseqüència de l'esperit econòmic capitalista", declara que és injust i anticristià que un grup de persones percebin emoluments fabulosos, mentre milers manquen del més indispensable per viure; que és anticristià que les Societats i empreses mercantils assoleixin guanys excessius, mentre el reducteixen cada vegada més els salaris i que és anticristià que la vida econòmica estigui regida pel principi d'una competència sense fre ni mesura.

Mons. Waitz, administrador apostòlic d'Innsbruck, escriu: "En vistes a l'excés d'alguns catòlics, cal abandonar la teoria que l'abús del dret de propietat suprimeix la propietat mateixa i cal bandejar l'opinió de què l'Església ha deixat introduir en les doctrines dels teòlegs una noció pagana del dret de propietat, que calgui substituir per una noció cristiana, cal desistir-se del parer dels qui creuen que únicament el treball és el primer i únic títol just d'adquisició de la propietat, cal apartar-se de la socialització per l'Estat dels mitjans de producció.

El Prof. O. Schilling també remarca que l'Encíclica rebutja la noció de la propietat sostinguda pels reformadors socials extremistes.

J. Eberle hi oposa que el Papa rebutja igualment que la funció individual de la propietat, estigui per sota de la seva funció social.

Una nova campanya antireligiosa? — L'odi salvatge del Comunisme contra la religió, que tants d'estralls ha produït a Rússia, acumulant-hi runes de monuments i d'obres d'art i més encara d'ànimes sotmeses a l'horrible turment de l'incredulitat; aquesta fòbia espantosa i inhumana que, amb refinada malícia diabòlica, vol fer presa de l'esperit dels infants, excedeix per les fronteres de l'U. R. S. S. i impulsada per un ímpetu salvatge vol estendre el seu regnat de terror i de tenebres per tota l'Europa.

L'or bolxevic subvenciona ja fa temps esplèndidament la premsa corruptora de la joventut.

Segons el *Daily Express* el partit comunista anglès ha rebut de Rússia l'ordre d'atacar les organitzacions religioses britàniques.

Es proposen de formar a Anglaterra les "Lligues dels sense Déu". Tots els adherits al partit comunista han rebut instruccions de secundar activament aquesta campanya.

Don Leonci Soler i March

PER JAUME RAVENTÓS

El patrici generós, l'erudit incansable, l'amic insubstituïble, el fervorós cristià ha mort. La mort implacable havia posat setge a tan fecunda vida mesos enrrera i l'anava estrenyent de dia en dia fins que ha arribat el dia previst en què ha caigut la plaça. No per ésser prevista ha estat la mort més poc dolorosa per tots els que l'estimaven. El traspàs fou a les primeres hores de la matinada del dia 24 de l'agost passat.

No farem pas d'ell una biografia. El lector que la desitgi pot consultar les notes publicades en els diaris, especialment a *La Veu de Catalunya* i a *El Matí*. El nostre propòsit no és altre que posar de relleu algunes característiques de la seva personalitat.

Hem escrit el seu nom precedit del "Don". Parlant d'altres amics direm "En Fulano" o "En Mengano", però havent de parlar de qui ara parlem, malgrat l'haver-lo tractat amb franquesa en tertúlies i haver estat estatjat entremig dels seus llibres en la seva casa de la plaça de l'Om, a Manresa, i en el seu mas Calvet de San Salvador, de Guardiola, i haver rigut plegats els acudits dels companys de penya, no ens atreviríem mai a pronunciar o escriure el seu nom sense fer-lo precedir del Don, títol de senyoriu, perquè ell era tot un senyor fins al moll dels ossos, senyoriu que no el deixava mai. És deia del Doctor Torras i Bages que era bisbe vint-i-quatre hores cada dia, i cosa per l'estil podríem dir de Don Leonci: que era senyor vint-i-quatre hores cada dia, pel seu posat imposant, per la seva educació selecta, per l'elevació que sabia donar a les seves converses, per l'afabilitat del seu tracte, per la rumbositat dels seus obsequis. Entre amics, aon ell seia, fos a on fos, es giraven totes les mirades com si el seu lloc fos el lloc presidencial de la reunió. I és el cas que ell no s'ho proposava mai semblar un president, humil i modestíssim com era, però també és cert que les societats que ell freqüentava el tenien apuntat com a *presidencial*, i una o altra vegada l'obligaven a ocupar la cadira presidencial. Així fou president de la "Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat" i de la "Federació Agrícola Catalano-Balear". En aquesta presidència fou el successor d'En Manuel Raventós, íntim amic seu, i la va ocupar de 1904 a 1905.

Fou un incansable treballador, i no parlem aquí dels seus treballs parlamentaris en les moltes legislatures en què fou diputat o senador, ni de la seva activitat pública en les societats que s'havien acostumat a contar amb ell; parlem de la seva activitat amagada més que enlloc en els arxius. Era un formidable investigador i arxivador, i, des del punt de vista històric, la seva biblioteca té un valor inestimable. Potser podríem dar la culpa a les ocupacions de la seva vida pública, de què Don Leonci, que tan acuradament compilava i classificava, poques vegades prenia la ploma per exposar la qüestió continguda en el *dossier*. Ell solia dir que davant d'aquesta feina es posava nerviós, i no trobava cap inconvenient que un altre s'aprofités de la seva paciència i constància.

Ell se sentia impel·lit per una ferma vocació a la vida pública i social. De l'any 1899, en què fou diputat a Corts per primera vegada fins als temps

de la dictadura (1923), la seva intervenció política no fou mai interrompuda. La religió i la pàtria eren els seus ideals, i per ells treballava i se sacrificava arribant a oblidar-se dels seus particulars interessos... Quan estava fatigat, els nervis l'aguantaven. Greument malalt i pesant sobre d'ell la terrible sentència dels metges, no per això s'arraulia a casa. En greu estat el veiérem freqüentar les reunions de l'"Institut Agrícola Català de Sant Isidre", en greu estat va assistir a la missa de Sant Jordi a la capella de la Generalitat i fins el dia mateix en què fou viaticat, segons hem sentit contar, es veié amb coratge d'assistir a una reunió de caps de Sometent. El coratge li suplia les forces que paulatinament li anaven mancant. La seva família havia arribat a tenir por que la mort l'assaltaria pel carrer.

En les seves lluites, per força havia de trobar enemics. I ara fa al cas recordar una gran qualitat de l'eminent patrici que només s'acostuma a trobar en molt comptades persones. Don Leonci no solament tractava els enemics amb deferència i cavallerositat, sinó que tenia també la virtut de veure en ells el caire bo. Això el portava a elogiar sempre tothom, incloent-hi els seus contraris. Aquells tenien gran talent i remarcable penetració, aquells altres eren incansables treballadors, els de més enllà eren cavallers i amables, tots obraven als seus ulls amb una bona fe innegable. Per aquest estil li havíem sentit lloances de tots els homes públics amb què havia hagut de tractar. L'ira o la venjança no semblaven tenir entrada en el seu esperit. Si els amics li retreien noms que li havien d'ésser poc simpàtics i li posaven paranys per veure si malparlaria d'algú, es quedaven sorpresos de veure com ell trobava una bona paraula per a tothom i com en tothom sabia veure un caire estimable. S'havia fet proverbial el dir: "Don Leonci no veu en els altres sinó allò que pot elogiar." Potser era aquesta la seva virtut característica.

Era un home humil i modest i gens amic d'exhibir la seva personalitat. Li havíem sentit contar, amb la simplicitat d'un nen, com un dia havia anat a raure al confessorari d'un pare benedictí de Montserrat. El confés va preguntar-li sobre les seves ocupacions, i ell va respondre que es dedicava a la política i que era diputat. A això replicà el bon monjo: "Molt bé, molt bé; treballi de ferm per la religió i per la pàtria. Prengui per model un diputat que tenim en terres no llunyanes d'aquest Montserrat. És un diputat ideal. Jo no el conec personalment, però sé d'ell que les seves ocupacions d'home públic no el priven pas d'ésser un home piadós i virtuós que sap confessar públicament, quan convé, la seva fe catòlica. Potser vostè el coneixerà, el diputat per Manresa Don Leonci Soler i March; prengui'l per company, que dos tenen més força que un i el seu exemple li podrà ésser útil." Don Leonci es cregué obligat a descobrir-se tot fent-li notar que les lloances que havia sentit eren molt superiors als seus mereixements.

Aquest és l'home que la mort ens ha pres. Un veritable patriarca de Catalunya, propugnador incansable de les tradicions religioses i patriòtiques de la nostra terra! I encara seguirà essent-ho des del cel intercedint davant l'Altíssim perquè no s'es-tronqui a Catalunya la deu de lluitadors infatigables per Déu i per la pàtria que foren tan abundants en la generació que acaba de passar.

LLETRA OBERTA

Senyor President de la Federació de Fabricants de Filats i Teixits de Catalunya

PER R. RUCABADO

Honorable senyor: Les federacions tèxtils patronals d'algunes importants localitats de Catalunya han implantat, com sabeu, uns calendaris de treball elaborats pels Jurats Mixtos, en els quals es planteja una qüestió gravíssima. Citaré com a exemple aquell que la Federació Tèxtil patronal d'una ciutat situada a 20 km. de Barcelona ha circulat als fabricants amb ordre d'atenir-s'hi, ordre comunicada, per cert, sense ni un mot de comentari, de protesta o de plany.

Heu's ací el capítol de *Festes i Festivitats* que els establiments tèxtils de la ciutat alludida tenen ordre, de part de llur Federació, d'inserir al Reglament de treball de les fàbriques respectives.

"S'observaran en aquesta fàbrica, a més dels Diu-menges, les festes intersetmanals següents:

1.er de gener

El primer dilluns que segueix al Primer de Gener, que s'anomenarà Festa de la Infància (sic)

14 d'abril

1.er de maig

24 de juny

Dilluns de la primera Pasqua

Dilluns de la Festa Major

Un dia de la Fira d'Istiú

25 de desembre (sic)

26 desembre (id.)

Aquest programa de festes i festivitats esborra i suprimeix, convertint-les en dies ordinaris de treball, les següents festes religioses de l'Església Catòlica, obligatòries i de precepte totes menys una, i aquesta sacratíssima i molt respectada pels fidels:

Epifania del Senyor (6 de gener)

Sant Josep (19 de març)

Dijous Sant

L'Ascensió

Corpus Christi

Sant Pere (29 de juny)

Sant Jaume (25 de juliol)

L'Assumpció de la Mare de Déu (15 d'agost)

Tots Sants (1.er de novembre)

La Immaculada Concepció (8 de desembre).

L'acord de la Ponència Mixta oficial que hem transcrit, que fou signat el dia 8 de juny darrer, i al qual dona eficàcia executiva la Federació tèxtil local, acceptant-lo i fent-lo complir sense protesta ni apellació, ofereix l'aggravant doble, ultra la supressió de tan venerables i solemnes festivitats, de crear una festa intersetmanal nova: el dilluns subsegüent al primer d'any, que anomenen "Festa de la Infantesa" per a suplantar l'Adoració dels Reis que han suprimit, redoblant el dany espiritual de l'arrencar una diada tan memorable, amb la institució improvisada d'una festa, que no podrà ésser al-

tra cosa que laica i sectària, dedicada, com el nom deixa endevinar, a un prosaïc repartiment de joguines sense motiu ni significació, sense el gran contingut religiós que commemora l'Adoració de l'Infant Jesús pels Magus d'Orient.

Cal doldre's, en primer lloc, del parany verbal en què s'ha caigut, en fer d'aquestes festes sagrades i obligades als seus fidels per l'Església Catòlica, objecte i matèria de discussió i regateig a base de classificar-les amb el terme tendencios d'*intersemanals* o amb la designació insuficient i equívoca de *tradicionals*. El mot d'*intersemanals* sembla prejudicar l'abolició d'aquells dies de festa com si fossin una nosa o un entrebanc que pertorba l'íntegra regularitat de la setmana de sis dies, i amb gran sorpresa hem vist els elements revolucionaris que no s'estan pas d'entrebancar, d'interrompre el treball amb vagues i més vagues, sovint sense causa o per pretextos polítics, tornar-se zelosos defensors i amatents reguladors de la setmana de sis dies sense interrupció.

D'altra banda, la paraula *tradicionals* sembla fer dependre la celebració de la festa solament del costum o la tradició, com les festes majors, el dilluns de Pasqua, o els dies de fira i aplecs. De les 10 festivitats suprimides tan sols per una pot ésser admès aquell adjectiu: pel Dijous Sant, que realment no és de precepte, però la tradició s'arrela tan endins del sentiment cristià aquell dia, la pietat del misteri que es venera és tan gran, que gairebé s'iguali la força del seu respecte a les festes d'obligació. Cosa remarcable i curiosa és, que s'hagin suprimit nou festes de precepte i obligació religiosa, i s'hagin conservat quatre festes tradicionals, (creant, oi més, una festa intersetmanal nova), entre elles Sant Joan (24 juny), evidentment no pel sant sinó per les expansions i "verbenes" que abusivament s'hi adhereixen, de manera que es respecten i guarden diades facultatives i no obligades en consciència mentre que s'arrenquen les que impliquen una rigorosa obligació de disciplina catòlica.

Per aquest equívoc, que hem de considerar maligne joc de paraules, del designar com *intersemanals* o com merament *tradicionals* aquelles diades sacratíssimes com el *Corpus*, *l'Ascensió*, *Tots Sants* i totes les anomenades, s'és amagat el vertader caràcter de festivitats RELIGIOSES, és a dir: sagrades, i s'han discutit i finalment arrencat, sense mirar que el treballar en aquells dies intangibles és cometre una profanació i una violència a la fe, a la consciència i a la disciplina dels pertanyents — patrons i obrers — a la Religió Catòlica. És de doldre, honorable senyor, que en plantejar-se l'assumpte de les festes s'hagi prescindit de l'Església Catòlica, i que s'hagi discutit i resolt el calendari fabril passant per sobre de la seva autoritat, essent així que es tracta de festes imposades com a precepte per la nostra Santa Mare, en memòria d'altíssims misteris de la nostra fe.

I en parlar de la nostra Santa Mare i de la nostra Fe, considero, honorable senyor President, que seria fer-vos un tort suposar-vos neutre o laic o estrany a la Religió Catòlica, que és la de la major part dels patrons i, en fi de comptes, de la major part dels obrers de la nostra terra. Us suposo fill de l'Església, a vós i a la major part dels vostres federats, i, per tant, germà meu, perquè jo que pertanyo a la indústria tèxtil, no en qualitat de patró, sinó d'assalariat, com a dependent del comerç que sóc, i, per tant, segons les estadístiques, vertader obrer, sóc també fill de l'Església Catòlica, i em mou a parlar-vos la germandat espiritual amb el gran nombre d'obers catòlics de les poblacions afectades per la infausta reforma, impulsant la meua intervenció el veure indefensos i abandonats els interessos espirituals d'aquests obrers, perquè jo fins ara no he vist que ningú sortís en favor d'ells, que ningú es mogués per a fer veure l'immens dany i l'amarg greuge que se'ls fa privant-los d'unes festivitats venerades i estimadíssimes, i fent-los impossible complir l'obligació imposada per l'Església, de respectar i no treballar en aquells dies sagrats.

És de dordre, honorable senyor, que s'hagin avingut les Federacions locals a una profanació tan greu, a ferir d'una manera tan cruel el sentiment religiós trepitjant el manament de l'Església i posant el peu damunt de sacratíssimes commemoracions de la fe cristiana, que són a la vegada antiquíssimes, seculars expansions de l'ànima popular, per l'amorosa unió que assoleix el Catolicisme dels dogmes i misteris que formen el cos de la Doctrina, amb l'amor i la veneració del poble. L'esgarripança del treballar per l'Adoració dels Reis, per Dijous Sant, per Corpus, per Tots Sants, vós mateix, honorable senyor, podeu mesurar-la imaginant que el poder laic us hi obligués a vós i als vostres immediats. Però aquesta mateixa consideració us ha de fer veure la violència a què són obligats els obrers catòlics de les poblacions alludides, per causa del Jurat Mixt, acords impossibles en consciència als patrons catòlics, d'executar i de fer executar.

És de dordre que no s'hagin escoltat els obrers catòlics, que són germans de confessió religiosa, dels catòlics patrons. És de dordre que els delegats patronals en els Jurats Mixtos no s'hagin recordat que, ultra els delegats obrers sectaris, laics, i de temperament i finalitat revolucionaris i ateïstes, hi ha obrers veritables que són catòlics sinceríssims i piadosos, envers els quals el suprimir les festivitats religioses tan venerables i tan arrelades a la consciència, a més d'imposades per la disciplina catòlica a la qual pertanyen, és una veritable i dolorosa injustícia.

És de dordre, honorable senyor, que siguin reconeguts com a representació única dels obrers, els delegats d'una part d'ells, d'aquella part, la més petita, però la més sorollosa, dels qui són afectes a la mentalitat sectària, antireligiosa i anticlerical, i que es prescindeixi dels altres obrers, pròxims per fe i doctrina i germandat d'Església, als patrons catòlics que han intervingut en aquestes discussions.

És cosa certa, en realitat, i coneguda que arreu els patrons votaren per al manteniment de les festes, i que feren diferents treballs i esforços per aconseguir aquest resultat. Però d'aquesta defensa, s'ha vist prou clar després, tenim el dret de pensar que ha estat purament formulària; no ha revestit

pas les proporcions heroïques de la resistència que hom posa quan li demanen coses impossibles de complir, coses que afecten l'esperit i el fons del cor i l'ànima. La defensa que els patrons feren de les festes religioses ha estat mínima, perquè no han anat a cercar forces allà on les havien certament de trobar, no s'han emparat amb l'autoritat i la força de l'Església, ni han cercat, com és de raó i justícia, l'ajut dels obrers catòlics, el pes dels quals hauria decidit la qüestió. No ha correspost la defensa de les festes, per part dels elements patronals, a l'extraordinària resistència posada pels mateixos elements en altres qüestions importants i justes, però no pas majors en gravetat a la que estem tractant: el control obrer, i l'amenaça del comunisme llibertari explícita al front d'un recent programa de reivindicacions obreres. És de dordre que la resistència, molt legítima i necessària, davant de la bandera desplegada del comunisme llibertari, no hagi estat igual en combatre pràcticament un dels danys concrets, i no pas el menor, del mateix negre programa: la guerra a la religió i la supressió de les festes religioses.

No oblidó pas el problema econòmic del pagament de les festes. No perdo de vista que en la situació creada entre els Jurats Mixtos, el Ministeri del Treball i les autoritats governatives, el voler mantenir les festes obliga els patrons a un considerable sacrifici. Però de fet hi ha hagut patrons que han passat per aquest sacrifici pecuniari abans que donar l'exemple detestable de trair llur consciència religiosa i d'obrir i engegar la fàbrica en festes senyaladíssimes. Sigui quin sigui l'abast de la qüestió econòmica, ço que no es pot admetre és l'escàndol de suprimir festes catòliques sense parlar amb l'Església, a espatlles dels obrers catòlics, a espatlles de l'opinió catòlica en general, contribuint a la pèrdua, que vós, honorable senyor, estimareu lamentabilíssima, de la fe i la religió en el poble.

Es dirà tal volta que no tots els patrons són del mateix parer i que no tots professen la mateixa veneració per les festivitats catòliques, i que no tots tindrien la confiança deguda i l'esperit de disciplina religiosa per a sotmetre el conflicte a parer i consell de la jurisdicció eclesiàstica. Llavors serà indispensable que per qüestions així que no afecten a problemes tècnics de la indústria, sinó a interessos espirituals, els patrons catòlics formessin grup separat dels patrons neutres o indiferents; els patrons addictes a les ensenyances i autoritat de l'Església, formessin nucli apart dels que no creguin convenient sotmetre's a la seva maternal potestat. Aquest destriament dels patrons catòlics amb els obrers de la mateixa confessió i evitaria la seriosa injustícia de què són víctimes aquests en la present lamentable qüestió de les festes temeràriament suprimides.

Per a no donar a la present lletra dimensions excessives i per a resumir pràcticament els desigs que entenc que han de compartir els obrers catòlics, les poblacions catòliques afectades i els mateixos patrons fidels i piadosos, em permetré consignar les següents conclusions o *desiderata*, que la vostra autoritat i prestigi, honorable senyor, hauria de gestionar i obtenir de les federacions locals alludides:

1.ª Revisió immediata del calendari aprovat. Nou plantejament de la qüestió davant dels Jurats

Mixtos, i restabliment de les festes religioses de precepte suprimides a les fàbriques tèxtils.

2.ª *Sotmissió* d'aquesta i de totes les qüestions relatives a festivitats religioses, a l'Església Catòlica, mitjançant comunicació i consulta a les autoritats eclesiàstiques locals i diocesanes.

3.ª *Consultar* als obrers catòlics, i que siguin cridats d'ofici a informar en els organismes mixtos i paritaris, per acabar la injustícia intolerable que els revolucionaris i anticristians ostentin el monopoli de la representació obrera.

4.ª *Garantir* als obrers catòlics el respecte de llur consciència, i eximir-los de l'obligació d'acudir al treball en el cas que les fàbriques funcionin els dies de festa de precepte.

5.ª *Defensar* els patrons catòlics als obrers germans seus de religió, emparant-los quan siguin aquests, per causa de les festes, o per causa d'in-

compatibilitat de consciència, objecte de coaccions, amenaces, agressions i altres violències per part dels sectaris.

6.ª *Declarar* públicament amb urgència les federacions tèxtils patronals de les localitats afectades llur adhesió a la permanència de les festes religioses momentàniament suspeses i prometre, davant dels obrers catòlics i de les poblacions catòliques, practicar desseguida les necessàries gestions.

I ara, senyor President, pregaré a Déu Nostre Senyor, a honor i glòria del Qual foren establertes les festivitats ara amb designi impiadós i sacríleg gest esborrades, perquè us illumini, us ajudi i assisteixi en la tasca d'aixecar i restablir a les fàbriques tèxtils de les comarques de Catalunya aquelles venerables i sacratíssimes diades.

Barcelona 31 d'agost de 1932

El bolxevisme en acció

PER J. CIVERA I SORMANI

VI

Les disposicions contra el matrimoni religiós han tingut, naturalment, greus conseqüències en l'ordre moral. A Rússia la poligàmia no constitueix delictes i les unions incestuoses no són castigades. En aquest aspecte no existeix gaire diferència entre l'home i els irracionals. Aquests, d'ençà de la creació, practiquen l'amor lliure.

És impossible saber el nombre exacte de divorcis que es registren a Rússia, perquè la gran majoria no són inscrits. Els cònjuges poden divorciar-se quan ho creguin convenient, sense necessitat de tramitar el divorci. Tampoc podem saber el nombre de fills naturals, perquè aquests són equiparats als legítims.

L'amor digne i noble és titllat de burgès. Una dona que es negui a satisfer els capricis d'un home és menyspreada, perquè únicament les dones dels pobles burgesos tenen "prejudicis" sobre l'amor. Imagineu-vos com deuen sofrir les dones que no han perdut encara la dignitat. Hem de creure que enmig d'aquella gran corrupció hi haurà algunes ànimes bones que no es resignaran a submergir-se dins el llot de la concupiscència. Els bolxevics han fet desaparèixer l'encís de la vida. Per als comunistes una dona no és altra cosa que un instrument de plaer. Si neguen l'existència de Déu i únicament creuen en la matèria perquè la veuen i la palpen, ¿què té d'estrany que no sàpiguen esguardar serenament el rostre d'una dama? Planyem les dones espirituals que han de viure en aquell infern.

El corresponsal del diari *New-York Herald* va publicar un article, l'any 1929, afirmant que a Moscou en aquell any es van registrar quatre divorcis per cada cinc matrimonis. Aquests divorcis porten com a conseqüència l'abandonament dels infants. En un altre article ens ocuparem dels infants abandonats. La Rússia soviètica, que disposa de tants de diners per a pertorbar l'ordre i escampar la llavor de l'anarquia en les ciutats més importants d'Europa, no disposa de mitjans per auxiliar els nois abandonats. Els infants abandonats que van recor-

rent les terres de Rússia com tribus salvatges, posen de manifest la crueltat de les autoritats soviètiques. Rússia és l'únic poble del món que no s'apiada dels infants que han estat llançats al carrer com inútils desferres.

Quan es discutia el projecte de Codi de 1926, una dona, anomenada Passynkova, va tenir el valor de pronunciar aquestes paraules: "En aquests darrers temps, homes i dones han comès excessos. Hi ha homes que tenen vint "esposes" i cada una d'elles els ha donat un fill. Això és intolerable. No hi ha cap home que posseeixi tants de recursos per a mantenir un nombre tan crescut de fills." Únicament així s'explica que hi hagi tants nois abandonats. Els fills, quan són fruit de l'amor, esdevenen l'alegria de la llar; però, quan són el resultat d'una unió il·lícita, constitueixen un destorb.

A Rússia creix enormement el nombre d'infanticidis. Les dones sense consciència creuen que és lícit occir un infant. En l'obra de P. Chaplet, *La família en la Rússia soviètica*, publicada a París l'any 1929, es fa constar que el catedràtic de Medicina legal de la Universitat de Smolensk, M. Popov, afirma que l'any 1929 hi hagué a Rússia 376 infanticidis, i l'any 1923 se'n van registrar 461. Els infanticidis cada any han anat augmentant. L'any 1925 arribaven a 1.120. Ignorem el nombre d'infanticidis que es registren en l'actualitat. Segurament és crescutíssim. No ens ha d'estranyar que una dona que s'ha unit il·lícitament amb un home destrueixi les conseqüències de la unió.

A Rússia està autoritzat l'avortament. Un fill és una nosa. Es concedeix el dret a la dona de sotmetre's a la intervenció dels metges per a provocar l'avortament quan no disposa de mitjans per a sostenir el nou fill. Com que quasi totes les dones són pobres, els avortaments es consideren legals.

La relaxació moral no es deu únicament a la legislació relativa a la família, sinó a les propagandes dels bolxevics. En la majoria de les ciutats viuen diverses famílies en una cambra. D'aquesta manera han aconseguit destruir la llar. M. Henri Bérand, en la seva obra *El que he vist a Moscou*, diu: "Hom pot dir que tothom viu en la casa d'altri, entre persones desconegudes, a les quals una llarga convivència no ha conseguit unir, i que, amb molta freqüència, arriben a odiar-se, com els forçats de ga-

lera subjectats a una mateixa cadena. És una promiscuitat espantosa en què l'amistat es redueix a la barreja de les necessitats i misèries humanes. Amb molta freqüència hi ha dues, tres, quatre famílies per a cada cuina, per a cada cambra." M. Geo London, en la seva obra *La Rússia roja té deu anys*, escriu: "La meua opinió és aquesta: els moscovites estan estatjats en condicions espantoses. He vist famílies compostes de sis persones amuntegades en una sola cambra. Les cuines collectives exigeixen una promiscuitat repulsiva."

¿És aquest el paradís que voldrien implantar els nostres comunistes? Si el poble sabés el que passa a Rússia, no hi hauria ni un sol partidari de les doctrines comunistes. Els nostres obrers, que estimen l'esposa i els fills, que ens diguin si tolerarien que prop de la seva dona jeïés un altre home. Un home pervertit pot mostrar-se partidari del règim soviètic, però no aquells que tenen un alt concepte de l'amor i de la família. El comunisme, tal com el practiquen els russos, és una reculada cap a la barbàrie.

M. François de Tessen, diu que "Lenin ha pretès, no solament alliberar el poble de totes les ins-

titucions considerades com a capitalistes, sinó despullar-lo de tot prejudici burgès. Per als seus deïxebles, l'amor es presenta només que com una invenció "burguesa", favorable a la tirania privada de la família. Ja n'hi ha prou, exclamen, de considerar la dona com una propietat del marit... Cal tornar a l'estat natural, a l'estat collectiu, a l'estat d'absoluta igualtat. Els partidaris de la teoria del "vas d'aigua" han obtingut la conclusió que, en la societat moderna, les relacions sexuals han d'ésser considerades "exclusivament" com la satisfacció d'una necessitat, una altra llei que la que indueix a un individu a beure quan té set." Si els cans poguessin parlar s'expressarien en idèntic llenguatge. Ells també en dirien que l'amor no és altra cosa que fisiologia.

Davant d'aquestes aberracions, ¿és possible que algú s'atreveixi a fer l'apologia del comunisme? ¿És lícit combatre el Catolicisme, que té una història tan gloriosa, contraposant-lo a unes doctrines tan monstruoses i tan absurdes? No és possible que els pobles civilitzats admetin un sistema social i polític que ha donat i està donant fruits tan dolents i perversos.

¡Quin baf de carn!

El llibertinatge, en ordre a la concupiscència de la carn, ha arribat a extrems inversemblants. Cal preocupar-se'n.

Tothom hi té, per acció o per omissió, la seva part de culpa, en aquesta prevaricació. La indumentària, si és que mereix aquest nom la poca roba amb què avui dia es cobreix (anem a dir!) el cos dels infants, no té altre objecte que posar al descobert, maliciosament, les belles formes inicials... Alguns van vestits com petits salvatgets.

La segona conseqüència d'aquest fet — car la primera ja queda indicada — és la de fer perdre la pudícia, la vergonya, als petits. La pudícia és una flor tan formosa com delicada. Tocant-la, s'esfulla. Esfullada, ja no té possible reconstitució.

La tercera conseqüència de la poca roba amb què es vesteix avui dia, i encara maliciosament composta, és l'espectacle deshonest que donen moltes noies, a les portes mateixes de la pubertat, oferint quasi totes les carns al vent i sense cap cura de recatar-les.

El Cine ha vingut a agreujar aquest mal del segle. Les "històries" i els llibertinatges del Cine fa uns vint anys que van educant el poble (baix i alt) d'una faísó ben remarcable. La llicència impúdica dels costums, ja es reflecteix en el tracte públic ciutadà. Els festeigs abans tan recatats, són ara, especialment cap a les nits, escenes vergonyoses: el cinema *real* en la via pública. Correm-hi un vel. Els balls, fora de la casta sardana (que alguns mals fills de Catalunya ja proven de profanar), són també cineàstics. ¿I què direm de les il·lustracions artístiques i no artístiques i dels periòdics il·lustrats?

A Barcelona se'n publica un, d'aquests diaris, que

dia per altre, quan no cada dia, dona una o més notes de la més clara pornografia, sense que ningú en resti escandalitzat. Aquest diari té entrada lliure en quasi totes les llars cristianes i en altres llocs, ai!, que no volem dir. La ferum de carn que fa, embaïa, però l'art, això que ara en diuen art, cobreix la mercaderia i... passa.

Aquestes publicacions il·lustrades a què ens referim van plenes d'espectacles de platja que avergonyeixen pels seus escàndols, i de concursos d'esports que repugnen a totes les persones de gust i ben educades.

¿I què direm, i com ho direm, de les Reines de la bellesa, convertides en *Miss*, arreu del món, fetes instrument de goig, quan no de plaer il·lícit, a benefici, moltes vegades, de gent eixelebrada, moralment laxíssima?

Les tristes històries i els tràgics finals que de moltes d'elles han publicat els diaris, fan escruixir...

Nosaltres no en donem pas d'aquests *débâcles* morals, la culpa a elles, pobres noies! plenes d'illusions, moralment correctíssimes totes, però lliurades a uns afers artístics perillosos, i víctimes, si més no, d'una vanitat i d'una presumpció que mai no ha de deixar-les tranquil·les i satisfetes.

Tots aquets cultes idolàtrics que ara es tributen a la carn passant per damunt la moral i tot llinatge de conveniències cíviques i familiars, no són més que l'intent del Maligne per a substituir els purs i magnífics cultes a les virtuts i als Sants que les representen, que l'Església catòlica els tributa, i sobretot el culte suprem a Déu nostre Senyor. Aquest és el fons tenebrós i més odiable d'aquesta idolatria carnal.

L'home, criat per Déu a la seva imatge i semblança, sap que li deu amor i veneració i un culte tan viu i magnífic com sigui possible.

J.

Carnet setmanal

Cal dir les coses clares. — Els governants socialistes s'emporten un bon xic la fama del trasbals que suara sofreix tota la societat espanyola. El dia en què els Ministres socialistes deixin el Poder, es diu, estarem més tranquils i la cosa pública donarà un tomb favorable cap a la conservació de les bases tradicionals de la nostra societat. Són ells els qui porten la pertorbació actual i produeixen aquest malestar d'ara, pel qual sembla que res no està en el seu lloc i que tot es troba somogut.

Però, és així en veritat? És aquesta la visió exacta de la realitat actual? Cal ésser justos i donar a cadascú el que sigui seu. I donant a cadascú el seu, nosaltres ens atrevirem a absoldre un bon xic — no diem de tot, és clar — els socialistes, i ens atrevirem a carregar bon xic la responsabilitat del moment damunt les espatlles de dos altres Ministres més responsables que aquells: ens referim als radicals-socialistes Srs. Domingo i Alborno.

Amb to veritablement conservador el primer, amic del principi d'autoritat, atenent-se verbalment i constantment a la juricidad (segons el mot del moment), ha endegat les reformes més radicalment socialitzants que fins ara ha emprès el Govern i ha plantejat les més atrevides concepcions en aquest camp. Si els seus projectes no estessin condemnats al fracàs per endavant, és evident que haurien de desfer pedra per pedra la societat actual i bastir-ne una de nova o... substituir-la per un estat de descomposició les conseqüències del qual ningú no podria endevinar.

I res no diguem de la tasca del Sr. Alborno, l'home enemic de l'estalvi, enemic, per conseqüència, del capital just, i enemic de tota institució ara existent. Ell ha estat el qui ha dictat les disposicions necessàries per a pertorbar tota la propietat urbana, i, segons notícies, es troba disposat a arribar fins a convertir-la en quelcom informe, sense rendiment, en la qual el crèdit ni la riquesa no siguin possibles.

Les reformes d'un i d'altre van fracassant quasi a mesura que es van dictant. Però el seu esperit és francament, netament negatiu, i res no els pot perdonar la pertorbació que amb els seus atreviments legislatius poc experimentats han portat a la pàtria.

Els socialistes es limiten a menjar i a emplenar càrrecs administratius amb gent de la U. G. T. Però els altres dos entren en qüestions més fondes. I consti que no ens planyem que hi entrin, ja que també en elles calen reformes i es requereix manta vegada un xic més de justícia. Però sí que ens planyem que, amb la seva gosadia i amb la seva manca de preparació, s'atreveixin a enfrontar-se amb els problemes més greus, resolent-los tan malament com saben i com poden. Les solucions, que ben portades, podrien constituir una base de justícia per al futur, ara es limiten i s'han de limitar necessàriament a caigudes i a fracassos, a un desballestament general de la riquesa col·lectiva, a una pertorbació ben visible per a tots.

I per al dia de demà en què la normalitat jurídica torni a casa nostra—si és que això esdevé possible,— cal assenyalar aquests malentesos polítics, perquè cadascú carregui amb la seva pròpia responsabilitat. Els socialistes hauran deixat un rastre de mala adminis-

tració de la cosa pública. Però els radicals-socialistes hauran deixat un trasbalsament de tota mena d'afers i una amargor de boca ben difícil de fer desaparèixer.

La pornografia, perseguida? — Per fi podem donar la bona nova que el Governador de Barcelona senyor Moles s'ha decidit a emprendre una razzia contra els llibres i publicacions pornogràfics dels quioscos i llibreries populars de la ciutat. Ja era hora! Barcelona és una ciutat empestada per la malura pornogràfica. I com que darrera d'aquesta van tota mena de vicis i decandiments, sense la seva extirpació és inútil tot i és inútil creure en cap floreixement de la nostra civilitat.

Han estat milers i milers els llibres, fulletons, periòdics, estampes, postals, etc., recollits sots el dictat de pornogràfics. I quan veiem l'amplària que avui es dona a la premsa en aquest sentit, no ens cal gaire esforç mental per a considerar de quin calibre moral devien ésser aquestes publicacions recollides per la policia.

Però amb això no n'hi ha prou, Sr. Governador. Si no es constitueix un servei d'inspecció i vigilància respecte aquest problema tan interessant en la vida social, serà inútil tot. D'aquí a un mes o dos mesos tornarem a tenir envaïts els quioscos per la mateixa porqueria d'ara i el remei d'avui ja no serà remei. I com que les sancions imposades tampoc no són pas dures, el mal rebrotarà, i potser sense trigar massa, com ha anat passant de molts anys ençà.

I a propòsit d'això: el senyor Governador que s'ha emprès aquesta campanya ¿no en podria emprendre una altra, tan necessària com aquella, i posar un xic, no diem ja a to de moralitat, sinó senzillament de decència ciutadana, els espectacles barcelonins? En certs escenaris, i no pas de carrers amagats ni poc centrals, s'exhibeixen avui tota mena de brutícies, fins al punt que determinats explotadors de music-halls han hagut de denunciar aquells escenaris perquè tenien por que els prenguessin la seva distingida (?) clientela. I això no pot continuar, Sr. Moles. Que en alguns llocs s'exhibeixi la porqueria acostumada, és una dissort; però que en teatres centrals i generalment honestos, avui es mostri la deshonestat com a reclam, és ja francament intolerable.

Esperem que el Sr. Governador, que ha començat la tasca antipornogràfica, la seguirà fins al final, ja que, del contrari, tant se valdria això com no res.

La pacificació dels esperits. — Amb la sentència dictada pel Tribunal Suprem de Justícia ha quedat closa la primera part del "pronunciamiento" militar últim. I aviat hi haurà de quedar la segona part amb la vista i sentència en els fets de Madrid per causa del mateix pronunciament.

El resultat serà el que sigui, i, com a cristians, desitgem el més suau per als condemnats. Però, això apart, ¿no és veritat que sembla arribada l'hora que tots entrem en reflexió i procurem — sobretot els qui tenen a la mà el timó de l'Estat — portar un xic de pau i de temperança als esperits dels ciutadans d'aquest país tan sotraguejat i somogut?

Cal pensar que fa mesos i mesos que ens debatem en mig dels més greus problemes. Que tant en el món material de l'economia com en el món espiritual de les idees i de les creences, tot ha estat remogut, tot ha estat atacat, tot ha semblat arribar a un estat d'inconsistència esverador en grau altíssim.

Qualsevol element imparcial que jutgi la nostra situació veurà que no pot seguir per aquests camins si és que tots plegats ens hem de salvar com a poble i com a particulars. Si hi ha hagut fets trasbalsadors, potser haurà arribat l'hora de pensar que cal que no es reproduixin; si hi ha hagut atacs a allò que és més sant i estimat, potser caldrà tenir en compte que no és per aquest camí per on un règim es fa estimar i es consolida. Nosaltres desitgem ja un ordenament jurídic definitiu i complet. Nosaltres desitgem que les fonts del nostre benestar espiritual i econòmic no siguin més trasbalsades. Nosaltres voldríem que tots junts ens poguéssin atendre a una ordenació jurídica, garantia per a tots.

És cert que calen reformes i ens expliquem que moltes d'aquestes reformes siguin propugnades pels homes de la situació. Però també és cert que aquestes reformes han de venir portades amb traça, amb gest elegant i prudent, sense creure que han d'ésser precisament filles d'un sol dia. Tota reforma social necessita consolidar-se; i no es consoliden pas aquelles reformes que no obeeixen a l'evolució del poble, sinó a un cop de geni impremeditat i revolucionari.

¿És que els homes que es troben en el Poder no veuen, com els qui més, la necessitat d'aquesta pacificació espiritual del país? ¿És que podem seguir en mig d'aquest trontoll actual i vivint constantment en un règim d'excepció? Pensem que únicament la normalitat consolida els règims nous. Però els estats d'excepció o han d'ésser peremptoris o acaben fent mal a ço mateix que amb ells es vol defensar. La Dictadura va ésser durant set anys un règim d'excepció; i en lloc de defensar quelcom va contribuir poderosament a ensorrar-ho.

L'Estatut de Catalunya. — No ens podem desentendre d'un afer que per a nosaltres és tan important. L'Estatut es va aprovant, a poc a poc, però arriba ja a les acaballes. Aviat, més o menys ample, serà una realitat. I per a llavors ¿els catalans conscients del seu deure patriòtic, ja es van preparant també, per a les primeres eleccions del Parlament de Catalunya?

Pensem que si l'Estatut fa la via d'ara, d'ací a una o dues setmanes pot quedar llest i convertit en text legal. I en aquest cas, havent-se de celebrar les eleccions pel Parlament al cap d'un mes de la vigència de l'Estatut, ens trobarem amb eleccions, sinó a darreries de setembre, almenys a primers d'octubre.

I considerem quina responsabilitat això implica per a tots! Les esquerres, pel compte que els té, continuaran unides. A més, la força que han perdut no és pas massa gran, cal confessar-ho sincerament, ja que del contrari ens enganyariem a nosaltres mateixos. I les dretes, els elements socialment conservadors de Catalunya, ¿en quina disposició es troben? ¿Es podrà produir una unió? I si no es produeix, ¿quina serà la nostra sort?

Creiem que és un moment en què tots hem de pensar i meditar un xic. Cal que cadascú faci un

examen de consciència ben fet i que cadascú posi els seus cinc sentits a treure de la situació actual tots els beneficis socials possibles. Si no es així, l'Estatut pot constituir notòriament l'enfonsada de les dretes, de la qual trigarem molts anys a aixecar-nos. Perquè els procediments derrotistes no ens satisfan pas ni ens han de portar a cap resultat positiu.

Les milícies republicanes i socialistes. — És gravíssim el projecte que hom intenta presentar a les Corts sobre creació d'una milícia republicana-socialista. No creiem que semblant intent pugui passar sense la més viva protesta dels ciutadans. Una monstruositat així, només s'explica coneixent el seu origen: és una proposta radical-socialista.

L'intent no pot ésser més desencertat, perquè clarament hom veu que tendeix a introduir l'ús de la força i la violència en les lluites polítiques, desnaturalitzant el lliure joc de les idees i convertint-lo en salvatge escomesa fraticida.

No se'n pot objectar que la institució catalana del Sometent representa també una col·laboració ciutadana armada en les funcions de l'ordre públic, perquè clarament hom veu que hi ha molta diferència entre la salvaguarda de la seguretat col·lectiva sense partidismes de cap mena i el manteniment, a ultrança, de determinades ideologies polítiques.

De com la institució projectada té un caient bolxevic o feixista ben notori — seria fatalment desnaturalitzada en la nostra pàtria i cauria en els excessos assenyalats, — ens parla diàfanament el tràgic exemple d'Alemanya. El Reich es troba avui encès en plena guerra civil. Els crims més abominables han estat comesos reiteradament per mòbils polítics. I això, per què? Doncs, perquè els partits compten amb llurs organitzacions armades, les quals, lluny d'ésser garantia de la pau ciutadana, són una constant incitació a la violència.

Advertint que el que vol preparar-se a Espanya és molt més odiós encara que el que s'esdevé a Alemanya, car en aquesta darrera nació tots els partits, sense excepcions ni distincions poden estructurar les seves milícies. Fins el partit catòlic s'ha vist obligat a fer-ho per tal de garantir la vida dels seus membres. Però a la nostra democràtica República, només als amics del Govern, o si voleu, del règim, els seria tolerat ostentar aquests atributs bèl·lics!!

És evident que una cosa així faria a tothom l'efecte d'una patent de cors donada als ministerials; equivaldria a la creació d'una classe privilegiada de ciutadans que podria mirar amb menyspreu la vida i els drets d'altri.

Per pertànyer a les milícies de què parlem, seria condició indispensable d'ésser republicà o socialista; i nosaltres preguntem: ¿quines garanties poden oferir a la col·lectivitat, els socialistes que adés actuen de ministerials, adés de revolucionaris i que adés diuen ésser baluards de la llei i adés amenacen de saltar per damunt d'ella?

Abans de fer les vostres INVERSIONS EN VALORS consulteu les seves garanties, característiques i perspectives

L. GOMIS
Corredor de Canvi i Borsa

Fontanella, 15 - Barcelona

SERVEI GRATUIT D'INFORMACIO SOBRE TOTA CLASSE DE VALORS

VEU DE ROMA

Després de la revolta

PER J. BLANCH I BOÉS

L'*Osservatore Romano* dedica un llarg editorial a comentar els darrers esdeveniments d'Espanya. En les paraules de l'òrgan oficiós del Vaticà, hom hi troba un ressò d'alta protesta i d'al·ligonament magnífic. D'acord amb la posició constant del Catolicisme, el periòdic vaticà condemna la sedició. Vindica valentament la conducta dels catòlics, puntualitza el vertader caràcter del moviment, deixa el descobert el grotesc de la trama d'aquest — la qual qualifica de ridícula i presumtuosa — i amb serena energia combat la desviació sectària que el Govern i la Premsa ministerial, han donat a la repressió; es condol dels atacs perpetrats contra edificis religiosos i mostra una vegada més la inutilitat i ineficàcia de les persecucions, que no poden res contra el diví ideal del Crist.

En respectuós homenatge, a les directives que ens vénen de Roma, volem escriure un breu comentari entorn de l'esmentat editorial de l'*Osservatore*. No dubtem que les seves paraules han de fer meditar fonament tothom. I han de fer comprendre que els qui somnien en cops de força no solament manquen a les normes de l'Església i s'encaminen a un fracàs inevitable, sinó que corren el perill d'ésser burlats per aquells en els quals confien...

Hom veu clarament quins foren els mòbils certs de la rebel·lió. Més encara: fins podem dir que la mateixa preparació del cop es traslluïa. ¿Qui no sentia parlar tothora de complots i maquinacions contra el règim? L'Exèrcit que era l'únic element del qual el moviment podia provenir, és deia descontent de les reformes militars i queixós de les ofenses que li eren adreçades, forces directament utilitzades en el manteniment de l'ordre públic, eren també objecte d'agressions i invectives.

No és estrany, doncs, que en el nostre país en la història del qual abunden les militarades, hom pensés en la possibilitat del fet que s'ha esdevingut.

Però el cert és que els freqüents complots que deia "descobrir" el Govern Azaña, més eren a propòsit per a portar l'escepticisme que la convicció de la seva realitat. No obstant, la darrera revolta, ha vingut a donar alguna raó als més recelosos.

Diem alguna raó, perquè la desproporció entre els fins que es proposava el moviment i els mitjans amb què comptava eren tan violents que, a no ésser per les víctimes caigudes, hom hauria pogut dubtar de la decisió i intent dels revoltats. L'*Osservatore* qualifica el moviment dient que era com el *ridiculus mus* de la falla. La inhabilitat amb què fou concebuda i executada la sedició és una cosa manifesta.

Després dels fets, vingueren les demostracions d'adhesió al règim i de protesta contra el "pronunciamiento". I el procés sorollós del qual estigué pendent l'atenció del país, i que terminà amb la pena de mort contra Sanjurjo i amb l'indult d'aquest. Aprofitem aquesta avinentesa, per a fer constar l'avversió que com a cristians ens inspira la pena de mort, i la joia que ens causà l'indult, que ens sem-

bla en aquesta ocasió, no sols una decisió clement i humana, sinó adaptada a les conveniències polítiques i al sentiment general del poble que a desgrat de la indignació dels primers moments, sentia la repugnància que inspira una vindicta cruenta.

Recordem que l'Església anticipant-se molt de temps a les teories penals modernes, exercí sempre la seva benefactora influència per a la mitigació de les sancions. Respon, doncs, a la tradició cristiana del país aquest moviment de commiseració que hem vist en el cas Sanjurjo.

Però ara ve l'aspecte més lamentable de tots, en els esdeveniments de què parlem. A desgrat que l'origen militar del moviment i fins la personalitat del propi cabdill, — els antecedents del qual, quant a vida i principis no tenia res a veure amb el Catolicisme (ho afirma així l'òrgan vaticà) — ens mostren clarament que els seus mòbils no tenen cap relació amb idealitats religioses, a desgrat de què la doctrina de l'Església — reiterada per l'Episcopat espanyol en la seva declaració col·lectiva, — reprova severament l'ús de la violència i per tant aquell qui l'empra queda per aquest sol fet, al marge de les normes de l'Església, a desgrat de que els catòlics han observat sempre aquesta conducta manada pels seus Pastors, heu's ací que la Premsa i els partits sectaris no han desaprofitat l'ocasió per a atiar el poble contra els catòlics presentant-los calumniosament — a semblança de les acusacions que queien contra els primitius cristians — de perturbadors de la pau pública.

Cal protestar enèrgicament contra aquesta baixa i innoble imputació, que ha provocat novament el sacríleg incendi de temples i convents, donant altra vegada al món civilitzat un espectacle salvatge, que ens hauria de fer enrogir de vergonya.

El Govern que, segons afirma estava informat de tot el que es preparava i sap tots els que intervingueren en el moviment i com i el perquè ho feren i coneix tot l'entrellat, i per tant li consta que els catòlics no hi tenen la intervenció més mínima, lluny de desfer la tendenciosa versió que s'ha esgrimit contra aquells, sembla donar-hi versemblança, suspent gairebé en bloc tota la nostra Premsa i adoptant altres mesures que per la seva durada i intensitat, no pot qualificarles ningú de precaucions per a salvaguardar l'ordre públic, sinó de veritables represàlies, completament immotivades.

Cal insistir continuament en el gravíssim atemptat contra les llibertats ciutadanes que significa l'actual règim de la Premsa a Espanya. Per la normalitat de la vida pública i àdhuc la consolidació definitiva de les noves institucions, és indispensable arribar a una reglamentació jurídica d'aquesta qüestió.

No dubtem que els nostres governants, un cop es vegin lliures de l'apassionament i exacerbació dels fets pròxims, aniran revocant ràpidament aquestes suspensions decretades moltes d'elles contra diaris estrictament catòlics i que com a tals no han d'ins-

pirar cap mena d'intranquil·litat a l'Autoritat legítima.

Per constatar la improcedència d'aquestes sancions només cal considerar fredament l'actitud dels catòlics en aquests darrers fets. No ja l'Episcopat ni el clergat, ni els Ordes Religiosos — això no cal dir-ho — però ni les associacions catòliques, ni cap seglar investit d'alguna autoritat en el camp catòlic, ni tan sols els partits polítics que es diuen confessionals, no han prestat el més mínim ajut als revoltats. Contràriament, destacades personalitats polítiques refusaren categòricament tota col·laboració i tots els periòdics nostres han protestat contra els fets i han exal·lat una vegada més les disposicions de l'Església sobre l'acatament al Poder constituït.

I per acabar heu's ací la lliçó que ens cal treure de tot això. Les persecucions no han d'espantar-nos perquè no poden res contra el Crist. Nosaltres tenim el deure d'oposar-nos decididament a l'escomesa sectària manifestada precisament en els òrgans de proselitisme que amb major preferència hem d'afavorir: la Premsa i l'Escola. I enrigorits pel nostre ideal perenne, plens de l'optimisme radiant que ens dona la nostra fe i la nostra esperança, recordem tothora l'orientació infalible que ens assenyalà el Papa en el seu memorable Missatge als catòlics espanyols: no hem de seguir les vies de la violència, sinó les de la persuasió, no les de l'odi, sinó les de la caritat, no les de la pertorbació i de la revolta sinó *"les vies justes i legítimes"*.

Butlletí d'ACCIÓ POPULAR

Un fet interessantíssim

Ens cap avui, la noble satisfacció de donar compte d'un fet, que no dubtem emplenarà de goig els nostres socis i lectors, per la seva exemplaritat alligadora i fecunda.

Tothom sap la gravíssima situació a què arribat a Catalunya el problema agrari

creat artificiosament i atiat sense treva per les predicacions més antisocials i demagògiques. Hom ha encès la rancúnia i l'odi, d'una part, que ha estat contestat de vegades amb la intransigència i la incomprensió de l'altre.

I heu's ací que la lluita, no sols ha desballestat l'economia del país, sinó que ha sembrat de runes i d'esfondraments morals tota la nostra terra. Quants pobles abans pietosos, virtuoses, pacífics i units, s'han tornat irreligiosos, dissoluts, dividits en bàndols que es professen aversions irremeiables! Quantes llars en tragèdia i en misèria!

Doncs bé, veiem com també en aquest cas la teoria cristiana de l'harmonia social i de la germanor de classes, pot posar fi a la lluita. ACCIÓ POPULAR fa temps que treballa en aquest sentit a diversos indrets de Catalunya, per a contribuir a la solució del problema del camp. Però, deliberadament havíem negligit tota referència des d'aquestes pàgines — només alguna vaga al·lusió hi ha aparegut, — esperant aquest moment en què poguéssim ja parlar de fets concrets i oferir a la consideració dels nostres lectors fruits pràctics d'aquesta tasca.

Es tracta del poble de Sant Bartomeu del Grau, d'on és fill el nostre il·lustre Secretari General doctor Antoni Grieria. Els parcers d'aquest poble, entenent que calia millorar els tractes que tenien amb llurs propietaris, sol·licitaren particularment la revisió. Els amos, per bé que les peticions dels pagesos els semblaren excessives, no defugiren entrar en negociacions. De totes maneres, aquestes no donaren el resultat que s'esperava i no s'arribava a un acord. No obstant, convençuts els interessats que la lluita no és profitosa per ningú i desitjant arribar a una solu-

ció, va sorgir la idea de sotmetre l'afer a l'arbitratge del Secretari d'ACCIÓ POPULAR.

Aquest s'entrevistà amb uns i altres, recollí les seves aspiracions i emeté el seu veredict, el qual fou acatat per tothom. i se signà pels interessats i pel Dr. Grieria, en qualitat de diriment, les bases de reforma dels contractes de parceria.

El fet, a mesura que s'ha anat estenent el seu coneixement, ha estat unànimement elogiat. Veu's ací que en aquest cas com en el lloabilíssim esdevingut a Moia, a Vich i a altres contrades catalanes, el desig de col·laboració entre propietaris i parcers, ha salvat la vida normal i econòmica d'un poble.

Cal, certament, que aquests exemples es propaguin i produeixin arreu els seus benefactors efectes.

ACCIÓ POPULAR pot ja fer públic que ha estat requerida d'altres llocs per a actuar també de diriment o tercer imparcial en el plet agrari; i que D. v. alguns casos — del quals oportunament donarem compte — estant en vies d'assolir un resultat igualment satisfactori.

HORTA

Continuen amb tota activitat les tasques per a constituir una mutualitat obrera d'ACCIÓ POPULAR.

BADALONA

Tal com dèiem en l'anterior Butlletí, el passat diumenge ceelbrà el Centre Catòlic de Badalona, adherit a ACCIÓ POPULAR, la Festa de la seva Patrona el Puríssim Cor de Maria.

Els actes religiosos s'efectuaren amb una compresnedora solemnitat i amb gran concurrència de fidels. Pronuncià enfervoridors sermons, el consiliari de l'entitat i il·lustre Canonge de la Seu barceloina, doctor Alfons M.ª Ribó.

Per la nit, tingué lloc als jardins de la casa, plens a vessar de públic, la tradicional vetllada a llaor del Cor de Maria. El parlament fou a càrrec del nostre Vice-Secretari Sr. Blanch i Boés, qui glossà bellament les principals característiques de la festa, essent molt aplaudit.

El Dr. Ribó digué encertadíssims mots de comiat posant de relleu la vitalitat exhuberant del Círcol, que conserva sempre en augment a desgrat de les contrarietats que ha hagut de sofrir i que han servit per encoratjar-lo més i més a seguir lluitant per Crist i per la Pàtria.

BERGA

La nostra Delegació Comarcal de Berga, ens comunica el seu propòsit de celebrar properament una Assemblea comarcal, per a tractar de les diverses qüestions que afecten els socis d'ACCIÓ POPULAR en aquelles contrades.

En el qüestionari que es projecta per a l'esmentada Assemblea figuren aspectes molt interessants, com p. e. les relacions amb els Sindicats que van estenent-se per aquella comarca i que per bé que no són oficialment d'ACCIÓ POPULAR, accepten plenament la nostra ideologia.

Felicitem la Junta Comarcal de Berga per la seva iniciativa i recomanem a les restants Delegacions, que encara no ho hagin fet, que organitzin Assemblees Comarcals, doncs aquest és l'esperit d'ACCIÓ POPULAR.

Comissió de Propaganda

De l'esboç de cursets planejats per la Comissió de Propaganda, dels quals ja hem parlat anteriorment, ens plaurà transcriure els esquemes d'un cicle de conferències sobre ACCIÓ POPULAR.

Aquest cicle es compon de tres lliçons: 1. "El perquè d'ACCIÓ POPULAR". 2. "L'organització d'ACCIÓ POPULAR" i 3. "Les finalitats d'ACCIÓ POPULAR".

Veu's ací els temes de què tracta la primera de dites lliçons:

Organitzacions socials antigues: a) Els gremis. — No eren organitzadors de classes, sinó de professions. — Sentit social dels gremis. — Esperit cristià dels gremis. — b) Acció destructora del liberalisme econòmic. — c) Organitzacions posteriors, a base de professions i amb separació de classes.

Organitzacions socials modernes. — a) El sindicalisme socialista. — El seu fi; la lluita econòmica; la lluita de classes; la lluita d'idees. — Sentit polític i social del sindicalisme en els nostres dies. — El sindicalisme socialista es basa més en la diferència de classes que en la de professions. — Això divideix la societat. — Sentit anticristià del sindicalisme socialista. — b) El desig de l'Església en les organitzacions sindicals. — c) Els sindicats catòlics, llur sentit social, professional i ideològic doctrinal.

Deures dels catòlics: — 1) Han d'introduir la vida cristiana en tota la societat. — 2) Han de cercar la solució dels problemes socials en les organitzacions cristianes. — 3) Han de presentar el tipus d'una societat, segons la germanor, la pau i la caritat de Crist, enfront de les organitzacions anticristianes que destrueixen el món social. — 4) Han de sostenir i defensar llurs idees salvadores i no voler que els seus cabals i les seves persones serveixin en organitzacions estrangeres, encaminades a enderrocar llur ideari.

Veu's ací el perquè d'ACCIÓ POPULAR.

Unió de Dependents d'ACCIÓ POPULAR

Aprovada en la darrera Junta General ordinària l'organització de la "Comissió de Cultura", la U. D. A. P. es complau a comunicar als seus associats que aquesta ja ha quedat definitivament constituïda i que per a dirigir les seves tasques ha estat nomenada la següent Junta provisional:

President: Manuel Teruel i Espanza; Vice-president: Domènec Valls i Marsal; Secretari: Ignasi Gomà i Civit; Vocal: Miquel Ventura i Suriyach.

Tragèdia interna de l'escriptor català

PER JOSEP MIQUEL I MACAYA

Posats a mirar una mica prim trobaríem tres tragèdies, en l'home de lletres catalanes: l'una, per tal com l'art de la ploma, encara, econòmicament, no lleva el que deuria de llevar o que, Déu volent, llevarà, per exemple, d'aquí vint anys; l'altra, si allò escrit en català no lleva, econòmicament, és per tal com el públic català, poc català, cura més de llegir en llengua no catalana que no pas en aquesta, motiu pel qual el publicista veu mal pagats els seus llibres i treballs. Una tercera i última tragèdia és la lluita gramatical que cal que sostingui tot escriptor responsable davant la nostra renaixença idiomàtica, lingüística, envers la fixació del verb pairal. Les dues primeres tragèdies, les quals compten molt en la vida de l'escriptor, són d'ordre material; l'última, que compte més, segons en qui, és d'ordre espiritual. D'aquesta tragèdia i de la seva exposició vaig a escriure'ne abreujades ratlles avui. La tragèdia espiritual que cal que sostingui l'escriptor català, és una tragèdia que no ha de sostenir l'escriptor francès, ni l'italià, ni el mateix castellà. Aquestes tres llengües novollatines són llengües qui ja ha anys, o segles, que han fet la seva depuració lèxica i fixació

gramatical, havent produït, en aquesta unitat literària, les obres enciclopèdiques, moltes d'elles, dels seus meravellosos clàssics. Llavors, per a tot escriptor actual en aitals llengües la gramàtica és assats fàcil i gens carregosa. Els ha calgut d'estudiar durant un any, la qual cosa és molt de temps, la gramàtica de la seva llengua i després, llegint en els seus grans clàssics, clàssics per la llengua, l'estil, i clàssics pel fons, han anat fent vives, fins al moll de l'ànima, aquelles solucions i aquelles qüestions, de gramàtica i de llenguatge, que un hom aprengué estudiant la gramàtica materna. És més; la gramàtica és una cosa força memorística, i gairebé és refereix a una gran quantitat de regles a registrar en la imaginació retentiva. Difícil, així, de retenir, per elles soles, sense llegir autors qui escriguin correctament.

Ara bé; per un escriptor francès, italià o castellà, la tasca a fer, doncs, serà molt fàcil. I així, no estranyarà pas gens que escriptors de llengües consemblants un cop sàpiguen la gramàtica i n'hagin fet durant un any un estudi metodològic, sense donar-se compte, però, fent viva la gramàtica com jo en dic, a través de la poesia i la prosa dels seus grans

clàssics, tinguin la feina enllestida ja tota la vida. I com a resultat d'això, la seva prosa i la seva poesia siguin d'una diafanitat i depuració a tota prova.

Aquesta cosa, és faedora a Catalunya? No, no, i no! Això serà faedor d'aquí cent o dos-cents anys—literàriament esbiaixada de la nostra decadència ens ha fet un esvoranc per a tapar el qual ens calen molts anys. Actualment, però, amb el català literari que de dia en dia va madurant i perfeccionant-se, no arriba l'escriptor a aprendre en pocs mesos la gramàtica i a fer ben viva la lliçó, l'obra, l'estudi gramatical del llenguatge, a través dels nostres grans clàssics que avui no tenim encara.

El lector sap a bastament, i jo d'aquest lloc hi he insistit mantes de vegades, que durant una gran collada d'anys, prop de tres segles, Catalunya estigué sota el jou literari del castellà. Després de la Renixença la tasca primera a acomplir era la unitat i fixació del català. Calia donar un català, català, i no pas un català, castellà. Com semblantment cal donar un castellà castellà, entre catalans que el parlen i l'escriuen, i no pas un castellà català com solen donar el noranta per cent de catalans. I tot amb tot, no exagero la xifra (1).

L'escriptor català actual porta dins d'ell aquesta gran tragèdia de la gramàtica: en certs moments, dubta de tal mot, i de tal gir de llenguatge i estil, per tal com no recorda a bastament si és un castellanisme finíssim, d'aquells qui no ho semblen de bell antuvi, o és també un barbarisme, més difícil, de conèixer de vegades, o un gallicisme innecessari i escadusser. Com que fins avui no hem arribat a tenir un català literari que resulti depurat, i a malgrat que en algunes obres dels prosadors actuals hi hagi una bella unitat de llengua, això no basta, ni és suficient, per tal d'ésser un llibre obert al bon gust idiomàtic i a la rigor gramatical. Quan en el dia de demà, d'aquí a cent o dos-cents anys, en la unitat de català actual — unitat un bon xic discutible en alguna de les seves coses, solucions i regles, així que un hom ha profunditzat una mica en qüestions de filologia i en les obres del català antic (2) — un hom podrà llegir dos-cents volums de prosa perfecta, de vers perfecte, més encara, tanmateix, en la prosa dels escriptors qui encara han de néixer, d'aprendre de català tot i descomptant i reconeixent a bastament força el seu complicat nervi oracional i ortogràfic, serà tan fàcil i entenedor com ens és, entre altres llengües, d'aprendre de francès i d'italià. Ara i adés, tanmateix, l'escriptor català es veu afeixugat en escriure, mentre parla adés d'un tema abstracte adés d'un tema de novella, o conte, a recordar aquella regla, aquella llei sintàctica la qual no recorda del tot, no perquè no l'hagi llegit i estudiat en la gramàtica, sinó per tal com la memòria no li pot retenir pel sol fet de no haver-la llegit el nombre suficient de vegades en els autors i estilistes perfectes que avui no ens és, encara, permisible de tenir. Davant,

però, d'aquesta lluita, un hom pot abreuçar i rellentir aital tragèdia amb la lectura diària, i detinguda dels nostres grans prosadors medievals — Metge, Lull, Eximenis, entre altres, — la prosa dels quals es pot prendre com a modelica i molta cosa dels quals ens ha servit per a la unitat sintàctica del català hodiern (3).

Vet ací, amic lector, la tragèdia hodierna, una gran tragèdia espiritual, que molts no sabran comprendre ni explicar-se, i que ben sovint sol entrebancar i fer perdre la promptitud i l'elegància d'allò que escriu, el literat català. Cert, tanmateix, que els nostres fills és segur que ja no en patiran tant i han de començar a veure l'edat d'or de la nostra futura literatura catalana.

(1) No ho dic per molestar ningú. Però, llevat d'alguns cap de brot, de raça, els catalans, generalment, escriuen un castellà català. Sabem a bastament els trets fonètics, sintàctics, morfològics, que separen la nostra llengua de l'oficial d'Espanya. I a no ésser que l'escriptor català en castellà profunditzi agudament en la gramàtica castellana i després semblantment en els grans prosadors d'aital llengua — Cervantes, Mateu Aleman, P. Granada, P. León, S. Teresa, Joan d'Àvila, entre els clàssics del segle d'or; Pereda, Valera, Alarcón i altres tants, entre els moderns — es fa difícil de donar un castellà ben castellà. Com semblantment es fa difícil, oi més, de donar un català ben català si no s'estudia a fons els escriptors del segle catorzè i quinze, entre altres, de la nostra literatura antiga. Car malgrat que a Madrid — teniu raó, amics intel·lectuals de Madrid! — tot català escrivint en castellà és un provincià, com retreia l'amic Manuel de Montoliu en la prosa castellana d'alguns catalans que es creuen escriure un bon castellà, hi ha, o hi corre, per dessota, el tret català. Un cas, per exemple, i un cas, tanmateix, ben exemplar i ben alt: Maragall, quan escriu en castellà, en els seus articles publicats durant llargs anys a *Diario de Barcelona*, deix veure, així que un hom amb un judici crític li estudia el seu obratge literari, que el seu verb matern no era el castellà sinó el català. Ell mateix ja posa el cas del Dr. Molist. Exemple, semblantment, contrari, però d'un escriptor català, el qual sempre ha escrit en castellà és el cas del P. Rupert Maria de Manresa, avui tingut, en les seves obres de tremp religiós, com a un dels primers estilistes castellans, i l'escriptor més ben dotat que els caputxins tenen a Catalunya i a Espanya.

(2) Lloable és la tasca filològica dels amics de l'*Oficina romànica*.

(3) CATALUNYA SOCIAL, núm. 570, 2 juliol 1932, pàgines 422-423. *Gramàtica històrica del català antic*, del Dr. A. Griera, de la qual obra vaig ocupar-me extensament. En aquest llibre veurem la sintaxi antiga a base, gairebé, de l'obratge d'En Metge. I aquesta sintaxi és la moderna. Consemblant cosa trobarem a la voluminosa *Sintaxi Catalana*, del Sr. Anfós Par.

CASA
Amigó
RELLEUS
GRAVATS PETRITXOL 10

CAMISERIA - CORBATERIA - MITGERIA - GÈNERES DE PUNT

MAS i ROCA
CAMISERS

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

24, Portaferrissa, 26 - Telèf. 17642 - BARCELONA - 16, Fontanella, 16 - Telèf. 12211

FOMENT DE PIETAT

CARTELL

amb les **preces** manades pel final
de les misses privades

Bell gravat de la Verge Maria

Un exemplar: **0,40** ptes.

FOMENT DE PIETAT

Pescadors d'homes

PEL

P. Pere Charles, S. I.

Traducció de Mn. **ANTONI FERRER**, Prev.

Llibret de 64 pàgines, on llegireu boniques
meditacions, estimuladores de la pràctica de
les obres de misericòrdia espirituals

Un exemplar: **0,50** ptes

FOMENT DE PIETAT

La Missió del Catequista

Fer pensar :: Fer sentir

Fer obrar :: Fer pregar

PER

F. GELLÉ

Versió, adaptació i notes ampliàto-
ries pel Rvd. **JOSEP GROS**, Prev.

Llibre de 292 pàgines:

En rústega: **1,50** ptes.

En tela: **2,75** »

BIBLIOTECA D'EXERCICIS

Volum IV

**Explanació dels
Exercicis Espirituals
de
Sant Ignasi de Loyola**

Primera setmana

pel

P. Ignasi Casanovas S. I.

Amb aquest volum comença l'expla-
nació dels Exercicis de Sant Ignasi
i conté: *Principis i Fonament, els
tres pecats, pecats propis i l'infern.*

No pot mancar a cap llibreria dels
qui han practicat els sants exercicis.
Necessari a tots aquells que per llur
ocupació no els han pogut practicar

420 pàgines - Dos gravats

Rústega: **3** ptes. — Enquadernat: **4,50** ptes.

Biblioteca Teatral de les Escoles Catòliques

Obres originals
de

Joan Puntí Collell, Prev.

pròpies per a ésser representades en Patronats,
Col·legis, Catecismes i Escoles Dominicals.

I

L'Esposa virginal
(Santa Cecília)

Poema dramàtic en tres episodis
Preu: **1,50** ptes.

II

Fabiola

Escenificació fragmentària, en
quatre actes i en vers, de la
famosa novel·la de Wiseman.
Preu: **3** ptes.

EN PREMSA

III

La Rosa beneïda

Drama català de costums mun-
tanyencs, en tres actes i en prosa.

Acurada presentació tècnica i tipogràfica

Acadèmia

Fundada en 1879

Avinguda Portal de l'Angel, 38

Telèfons 18953-75303 -- Apartat 782

Comerç : Idiomes : Taquí-Mecanografia
Peritatge, Professorat mercantil i Batxillerat

L'Acadèmia Cots col·loca oportunament els seus alumnes dignes i capacitats.

COTS
AROMAS DEL MONTSERRAT
GRAN LICOR

Els R. R. P. P. Benedictins i la casa Joan Fonolleda Serra,

fan avinent a llurs amics que no és llicítim licor de Montserrat tot el que s'intenti vendre amb altre nom que el de

AROMAS DEL MONTSERRAT
Ultra

SIMPLEX
ASPIRADOR
PARA EL
POLVO
EL MAS ECONOMICO
CASA ROSICH

RDA. S. PEDRO, 7

PUERTA DEL ANGEL, 25

TAPINERIA, 33

TELEFONOS:

19923 y
19813

Demostraciones gratis a domicilio

Joan BUSQUETS

MESTRE EBENISTA I TAPISSER

DECORADOR

MOBLES I OBJECTES
D'ART I DE FANTASIA

AGENCIAMENT D'INTERIORS

MODERNS I D'ESTIL

ESTUDI, TALLERS I EXPOSICIÓ:

PASSEIG DE GRÀCIA, 36

TELÈFON 16825

B A R C E L O N A
SUCURSALS

- N.º 1 ESPLUGUES DE LLOBREGAT
Laureano Miró, 59 (encreuament de
les carreteres de Madrid i Cornellà)
- N.º 2 GARATGE I TALLERS DE
REPARACIÓ
Serpúlveda, 148 i 150 - Villarroel, 35
Floridablanca, 121 - Telèfon 31510
- N.º 3 SECCIÓ DE LUBRIFICANTS
Passatge de la Pau, 9 - Telèfon 13386
- N.º 4 MAGATZEMS
Carreró de Sant Antoni
- N.º 5 ARAGÓ, 188 i 190
xamfrà Muntaner - Telèfon 33254
- N.º 6 LLEIDA
Plaça Catalunya, 7 - Telèfon 390
- N.º 7 GIRONA
Gran Via de Jaume I - Telèfon 172
cantonada Plaça Marquès de Camps
- N.º 8 PALMA DE MALLORCA
Carrer de Sant Miquel, núm. 326 i
Avinguda de Comte Sallent, 29 bis

SERVICE STATION, S. A.

LA CASA MÉS IMPORTANT EN

GASOLINA, PETROLI, NEUMÀTICS, LUBRIFICANTS, ACCESSORIS
EINES, FERRETERIA I TOT QUANT PERTANY A L'AUTOMÒBIL
VENDA A L'ENGRÒS I DETALL
CASA CENTRAL:

Aragó, 270 - 272 i
Passeig de Gràcia, 45

Telèfon 11550
BARCELONA

PUBLICITAS

De venda en totes les bones
Farmàcies, a Ptes. 5'00 el flasc

Xarop PUIG

Quan la pluja flagella les finestres i la caiguda de les fulles ens confirma que l'hivern es troba ja entremig nostre, no debem permetre-li qu'ens enterri dins una poltrona com vells xacrosos. Existeix el XAROP PUIG, excel·lent preventiu per a BRONQUITIS, REFREDATS, TOS i totes les afeccions de les vies respiratòries, que son les més castigades durant l'estació d'hivern.

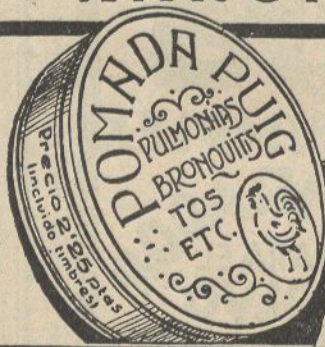
NO VACILI I COMPRI XAROP PUIG

Convè també tenir en compte que la

POMADA PUIG

completa l'acció del XAROP, perquè la seva fórmula conté els productes volàtils de més eficàcia per tractament extern.

Es ven per tot arreu

LÀMPARES I METALLISTERIA
INSTAL·LACIONS I REPARACIONS

SALVADOR COROMINA

Aigua - Sanejament - Comptadors d'aigua
(abonaments per a conservació i lectura) - Electricitat - Gas

Plaça de Catalunya, 4

BARCELONA

Telèfon 15794

CONSELL DE BON GERMÀ

Germà: no juguis a la Loteria; la millor rifa és l'estalvi. Però si un dia tens aquesta feblesa prova-ho a l'Estanc i Loteria del carrer de "Fernando", núm. 32 (ara Fivaller) i qui sap... Trobaràs també tabacs, segells, timbres de totes classes i preus — No et descuidis del bitllet de la Creu Roja i sobretot del de Nadal.

ATENES A. G. — Provença, 157; Barcelona

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA